

Python fayllar bilan ishlash:

Biz o'tkan darsliklarimizda pythonda yangi fayl yaratish unga ishlov berish hamda qayta yuklash kabi vazifalarni bajardik. Endilikda biz pythonda turgan holda ya'ni python muhitidan foydalangan holda fayllarni python indentipitatoriga yuklashni hamda ularga yangi qiymay qo'shishni, mavjud fayllarni o'zgartirishni hamda ularga alohida ishlov berishni organamiz. Dasturlash dunyosida bunday tushuncha fayllar bilan ishlash deb ataladi. Umuman olganda kompyuter soxasi bilan ishlovchi insonlar o'rtasida ham bu tushuncha mavjud(faqatgina dasturlashda emas). Fayl bilan ishlash har qanday veb-ilovani muhim qismidir. Yani biz kutubxonalar bilan ishlash chog'ida ularning qanchalik kerakli ekanligini tushundik(hali kutubxonalar mavzusga yana qaytamiz). Pythonda kutubxonalar qanday vazifa bajarsa fayllar bilash ham huddi shunday. Python fayllarni yaratish, o'qish, yangilash va o'chirish uchun bir nechta funksiyalarga ega. Python da fayllar bilan ishlashning asosiy funksiyasi bu **open()**.

Funksiya **open()** ikkita parametrlarni oladi; fayl nomi va rejimi .

Faylni ochishning olti xil usuli (rejimi) mavjud:

1- Usul "r"- O'qish - Standart qiymat. Faylni o'qish uchun ochadi, agar fayl mavjud bo'lmasa, xato:

Kod_1 r metodidan foydalangan holda myfail.txt ni ochmoqdamiz. Yani bu yerda alohida fail bu myfail.txt dur. txt formatdagi fayllarni togridan togri ochishni ham iloji mavjud ammo bu usul bilan siz misol uchun saytda malumot saqlaganingizda foydalanishingiz mumkin.

2- "a"- Qo'shish - faylni qo'shish uchun ochadi, agar u mavjud bo'lmasa, uni yaratadi:

Kod_2 Bundan oldingi kodimizda biz yangi failni o'zimiz yaratgan edik. Bu kodimiz esa yoq bolsa yarati agarda bolsa unga kiritgan qiymatni qo'shadi. a metodi vazifasi oldin ochadi so'ngra qo'shadi.

3- "w"- Write - faylni yozish uchun ochadi, agar u mavjud bo'lmasa, uni yaratadi:

Kod_3 Biz yangi fayl yaratdik hamda uni a metodi yordamida toldirdik. Xo'sh w hamda a metodlari vazifasi bir xil bolsa farqi nimada? Bularning farqini **Kod_4** da ko'rishimiz mumkin.

4- "x"- Yaratish - Belgilangan faylni yaratadi, agar fayl mavjud bo'lsa, xatolik qaytaradi:

Yodingizda qolsin bu 4 usul bir biridan farq qilinadi hamda ularni qo'llash joylari mavjud. Agarda bu metodlarni qo'llashda biron xatolikga duch kelsangiz xatolik nomi: **FileExistsError** hisoblanadi. Bu metodni biz **Kod_5** qo'lladik. Kodni taxlil qilsak x metodi qorqali fayl yarat buyrugini berdik hamda agarda shu nomli fail mavjud bo'lsa Fayl allaqachon mavjud. Matnini chiqar buyrug'ini berdik.

5- "t"- Matn - Standart qiymat. Matn rejimi:

Kod_6 Bu metod esingizda str metodlar bilan ishlashni organgan edik. t meodi esa olingan fayl str formatga ogiradi. Ya'ni tushunarli qilib aytganda fayl ichida qanday malumot kiritilgan bo'lishidan qat'iy nazar uni python str korinishda qabul qilib beradi. Bu usul convertatsiya deb nomlangan. Yani hozirgi holatdan boshqa holatga o'tkazish deb ham yuritiladi.

6- "b"- Ikkilik - Ikkilik rejim (masalan, tasvirlar):

Kod_7 Bu metod orqali biz image.jpg nomli rasm yaratib oldik. Yozingizda qolsin b hamda t metodlari qolgan 4 ta metod bilan birga kelishi mumkin python esa hech qanday xatolik qaytarmaydi kodingiz xech qanday xatosiz ishlashni davom etadi. Bularga yaqqol misol qilin **Kod_6** , **Kod_7** ni aytaolamiz. Kelasi darslarimizda kutubxonalardan foydalangan holda yaratilgan rasm ga ishlov berishni o'rganamiz!

!Eslatma Pythonda fayllar bilan ishlashda siz yozayotgan kod hamda fayl bir joyda saqlanishi kerak aks holda siz kutgan javobni olaolmasligingiz turgan gap. Yana bir yengillik sifatida: agarda joylashuvni bilsangiz Kod_8 da berilgan singari faylingizga yohud kodingizga togridan togri murojat qilishingiz mumkin.